

REGULILE de întreținerea animalelor și păsărilor domestice pe teritoriul comunei Țibirica.

I. Dispoziții generale

1. Prezentele reguli stabilesc modul de întreținere a animalelor și/sau păsărilor în comuna Țibirica, drepturile și obligațiile autorității publice locale, a conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma lor de proprietate, precum și a persoanelor particulare și au ca scop apărarea sănătății publice și sănătății animale, prevenirea și evitarea bolilor comune omului și animalelor precum și protecția mediului.
Ele sunt elaborate în baza art.36, alin.(1), art.37, alin(1),(7) ale Constituției R. Moldova din 29.07.1994, art.14(2), lit.s¹ al Legii 436/2006 privind administrația publică locală, Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10-2009, Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Legii nr. 440/1995 cu privire la zonele de protecție a apelor și bazinelor de apă, Legii nr. 439/1995 privind regnul animal și art 181 din Codul contravențional al RM, aprobat prin Legea 218/2008.
2. Prevederile prezentelor reguli stabilesc condițiile de întreținere ale animalelor domestice și păsărilor domestice și responsabilitățile deținătorilor lor, în vederea prevenirii modurilor necorespunzătoare și abuzive de întreținere a animalelor și/sau păsărilor domestice pe lângă gospodăria și altor tipuri de construcții din intravilanul comunei.
3. Prezentele Reguli au în calitate de obiective unificarea eforturilor tuturor organelor abilitate și persoanelor interesate în soluționarea problemelor controlului și supravegherii sanitar-veterinare a condițiilor de întreținere, nutriție și aplicare a măsurilor de imunizare curative și profilactice a animalelor și/sau păsărilor domestice, deținerii și evidenței lor, respectării normelor și regulilor sanitar-veterinare de întreținere animalelor și/sau păsărilor domestice și întru asigurarea și crearea condițiilor corespunzătoare de coexistență a lor în condiții rurale.
4. Controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal este exercitat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autoritățile publice locale.
5. Prevederile prezentelor Reguli sunt obligatorii pentru deținătorii de animale și/sau păsări domestice de pe teritoriul comunei Țibirica.
6. Prezentele Reguli prevăd noțiuni cu următoarele semnificații :
 - *Animale domestice* – animale îmblânzite, crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru utilitate economică sau de companie, producția de carne și/sau de alte produse comerciale ;
 - *Păsări domestice(de curte)* - toate păsările care sunt crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru producția de carne, de ouă de consum sau de alte produse comerciale ;
 - *Deținător de animale* – persoana fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate și statutul juridic, care deține în proprietate sau în folosință permanentă ori provizorie animale în calitate de proprietar de animale și/sau de deținător de exploatare sau de îngrijitor temporar al animalelor, inclusiv conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animale, precum fermelor de animale centrelor de colectare a unităților de sacrificare.

- *Identificare a animalelor*- atribuire a numărului de identificare prin aplicarea crotaliilor, a altor mijloace de identificare, inclusiv electronice, care vor asigura identificarea animalelor fără a prejudicia buna lor stare, cu respectarea cerințelor trasabilității;
- *Pașaport individual pentru bovine*- document oficial în care se înregistrează identitatea fiecărui animal din specia bovină;
- *SITA*- este un complex de elemente și proceduri ce permit identificarea și înregistrarea animalelor și exploatațiilor (unități de animale, construcții sau întreprinderi în aer liber în care sunt crescute, ținute sau manipulate animale).

II. Condițiile de întreținere a animalelor și/sau păsărilor domestice.

7. Pe teritoriul comunei Țibirica întreținerea animalelor și/sau păsărilor domestice de către persoane fizice se permite în adăposturi amenajate în acest scop pe terenul proprietate privată, doar în zonele comunei în care sunt amplasate case individuale de locuit (gospodării particulare/private), ce dispun de curte (ogradă) și numai dacă prin aceasta nu se creează disconfort c vecinilor – locatari ai gospodăriilor adiacente.

8. Dacă casele individuale de locuit dispun de curți de folosință comună întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice se permite doar cu acordul scris al tuturor coproprietarilor.

9. Adăposturile și/sau locurile de întreținere în curțile gospodăriilor particulare se amplasează și se exploatează astfel încât să nu producă poluarea mediului sau disconfort vecinilor. Conducerea bovinelor până la locul de strângere a cirezii și înapoi se va face numai cu însoțire și condusă cu funie.

10. Adăpostul de întreținere trebuie să fie amenajat și dotat conform particularităților biologice ale animalelor sau păsărilor întreținut, iar locurile de întreținere trebuie să fie îngrădite cu gard cu o înălțime nu mai puțin de 1,5 m.

11. Adăposturile pentru animalele productive și păsări în cazul gospodăriilor specializate se amplasează la o distanță n mai puțin de 150 m de la spațiul locativ, obiectele de menire social-culturală și 50m de la casele individuale de locuit, iar în cazul gospodăriilor auxiliare - la o distanță de 50 m .respectiv ,15 metri.

12. În cazul caselor particulare când distanța dintre hotarele loturilor nu se încadrează în limitele indicate, întreținerea păsărilor se admite fără a contacta hotarele vecinilor, iar la întreținerea animalelor productive, adăugător la condițiile de întreținere a păsărilor sânt necesare și acordurile în scris ale vecinilor alăturați.

13. Se interzice întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice în blocurile locative și în terenurile adiacente acestora, în apartamente din blocurile locative, balcoane, în locurile publice cu excepția câinilor și pisicilor.

14. Se interzice pășunatul animalelor pe zonele de protecție a drumurilor (naționale-7 m, drumuri locale în raza de 5 m).

15. Tecerea animalelor, traversare peste drumurile naționale și raionale se va face numai în locuri prestabilite și marcarea indicatorilor rutieri, însoțite e deținătorul animalelor.

16. Proprietarul bovinelor este obligat să curățe pe urma animalului străzile localității în timpul conducerii spre cireadă.

17. Primăria indică concret drumul de conducere și întoarcerea lor de la cireadă pe traseul bine determinat, pentru a evita trecerea prin preajma instituțiilor publice și locurilor aglomerate public în localitate (stații de oprire, piață, magazine etc)

18. Pe lângă gospodăriile private în intravilanul comunei Țibirica pot fi întreținute animale domestice și păsări adulte ce nu depășește numărul de :

- cabaline -2 capete adulte și descendenții acestora pînă la vîrsta de 1 an ;
- bovine- 3 capete adulte și descendenții acestora pînă la vîrsta de 1 an;
- porcine- 5 capete adulte(inclusiv 2 scroafe cu descendenții acestora pînă la înțarcare,dar nu mai în vîrsă de 60 zile sau mai mult de 15 kg vie a unui descendent) ;
- ovine și caprine- 5 capete adulte și descendenții acestora pînă la vîrsta de 1 an
- ovine pe timp de iarnă- 30 capete și descendenții acestora pînă la sacrificare sau înțarcare;
- păsări- 100 capete
- iepuri-100 capete.

Întreținerea animalelor și păsărilor domestice pe lângă gospodăriile private nu poate fi efectuată cu depășirea numărului de capete stabilite de prezentele reguli .

19. Deținerea animalelor și păsărilor domestice peste numărul prevăzut în pct.18 este permisă prin constituirea microfermelor în extravilanul localității cu respectarea legislației în vigoare.

20. Distanțele minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și o serie de unități care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele :

- ferme de cabaline,între 5-10 capete:-50 m, peste 10 capete: 100 m.
- ferme și crescătorii de bovine,între 6-10 capete: 50m.între 51-200: 100m, peste 201: 200 m.
- ferme de păsări,între 101-500: 50 m,între 501-5000: 500 m.
- ferme de ovine,caprine,între 6-10 : 100 m, peste 11:-200 m.
- ferme de porci,între 6-20: 100 m,între 21-50: 200 m,între 51-1000 : 500 m .
- Complexe de porci,între 1000-100000: 1000 m.
- ferme și crescătorii de iepuri,între 100-5000: 100 m, peste 5000 : 200 m.
- adăposturi pentru animale,inclusiv comunitare: 100 m
- abatoare - : 500 m.

21. În zonele de protecție a apelor se interzice amplasarea fermelor și complexelor zootehnice:

De-a lungul malurilor râurilor și bazinelor de apă se stabilesc zone de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 500 metri de la muchia taluzului riveran al albiei pe maluri,dar nu mai departe de cumpăna apelor. Pentru pârăie(cu curent de apă permanent sau temporar) de-a lungul malurilor se stabilește zona de protecție cu o lățime de cel puțin 15 metri pe ambele maluri.

22 la amplasarea adăposturilor de întreținere ale gospodăriilor specializate (fermelor de animale) se ține cont de direcția vântului dominant și de distanța minimă de la hotarul intravilanului localității. Întreținătorii de animale(ciobani,văcari,) la ferma de animale sunt obligați de a trece anual controlul medical în conformitate cu legislația în vigoare.

III.Creșterea și întreținerea câinilor și pisicilor

23. cetățenii care au în proprietate atât construcția cât și terenul aferent acestuia pot să întrețină câini, pisici,și animale de casă numai dacă împrejmuirea proprietății este corespunzătoare și nu permite ieșirea câinilor pe domeniul public sau privat al comunei sau pe altă proprietate.

24.Cetățenii care locuiesc în imobile comune (aflate în coproprietate) cu alte persoane fizice,indiferent de gradul de rudenie sau în blocuri cu apartamente,pot crește și întreține câini și pisici numai cu acordul scris al tuturor celorlalți locatari sau proprietari din imobilul respectiv. În mod obligatoriu deținătorii de animale vor lua măsuri ca acestea să nu murdărescă și să nu deterioreze spațiile de folosință comună(curte comună,holuri,scări,spații verzi). În caz contra vor fi obligați să efectueze curățenie,dezinfecție,refacerea spațiilor deteriorate și plata daunelor,la solicitarea persoanei afectate.

25.Pe terenurile și în curțile aflate în folosință comună sau coproprietate deținerea câinilor și pisicilor se face cu cordul cris al celorlalți coproprietari,respectând condițiile impuse în act. 24 și 25.

26. Cetățenii care dețin câini și pisici sunt obligați să ia toate măsurile pentru menținerea animalelor într-o perfectă stare de sănătate și în condiții de zooigienă adecvate, respectând cu strictețe normele de sănătate publică ale populației și de asemenea protecția mediului înconjurător. De asemenea proprietarii de animale din specia celor menționate vor avea posibilitatea să dețină în proprietate un număr de animale egal cu spațiul amenajat pentru acestea, care respectă normele cu privire la spațiul dedicat unui animal, dar nu un număr mai mare de 3 câini și 3 pisici adulte.

27. În timpul plimbării câinilor pe domeniul public aceștea vor fi purtați obligatoriu în lesă, indiferent de talie sau rasă. Câinii de talie mijlocie și mare vor purta botniță. Se interzice plimbarea câinilor, indiferent de talie și rasă, în zonele învecinate școlilor și grădinițelor și de asemenea în apropierea spațiilor publice de circulație densă de persoane, spații comerciale, căminul cultural etc.

28. Se interzice intrarea persoanelor însoțite de câini în magazine, săli de spectacole și sport, mijloace de transport în comun, locuri de joacă pentru copii, școli și grădinițe. În comuna Țibirica este interzisă creșterea și întreținerea câinilor din rasele de luptă în vederea organizării și desfășurării de lupte între câini.

29. Câinii care se află pe domeniul public sau privat al comunei Țibirica în alte condiții decât cele prevăzute în art. 26, 27, vor fi considerați câini vagabonzi sau abandonati. Aceștea vor fi ridicați în vederea sterilizării de către autoritatea publică prin serviciile publice cu atribuții în acest sens sau nimiciti dacă sunt depistate la o distanță de 200 m și mai departe de periferia localităților.

30. Se permite nimicirea în decursul întregului an a câinilor și pisicilor vagabonde, la o distanță de 200 m și mai departe de periferia localităților, cu acordul organului de stat pentru supravegherea cinegetică.

31. Elinberarea câinilor de către orice persoană fizică sau juridică pe domeniul public sau privat al comunei este interzis.

IV. Responsabilitățile deținătorilor de animale și /sau păsări domestice

32. Deținătorii sunt obligați:

- a) să respecte prezentele Reguli de întreținere a animalelor și/sau păsărilor domestice pe teritoriul comunei Țibirica și legislația sanitar-veterinară în vigoare ;
- b) să identifice și să înregistreze în baza de date a SITA, conform legislației în vigoare, animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și descendenți obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațile (gospodăriile) în care se întrețin sau se manipulează aceste animale, fie fermă, stână, târg, abator, centre de colectare a animalelor. Înregistrarea se efectuează la Oficiul teritorial al Operatorului Național.
- c) să poarte întreaga răspundere pentru asigurarea și garantarea sănătății animalelor domestice și/sau păsărilor domestice, nutriției, protecției lor, protecției mediului și a salubrității produselor obținute de la ele sau de la abatajul lor;
- d) să înregistreze animalele și păsările după locul de trai la primăria comunei Țibirica în registrele de evidență a gospodăriilor;
- e) să evite provocări de dureri, suferințe sau vătămări inutile animalelor/păsărilor aflate în îngrijirea lor ;
- f) să întrețină animalele /păsările și adăposturile acestora, cu respectarea normelor sanitar-veterinare, fără să producă poluarea mediului înconjurător sau disconfort vecinilor ;
- g) să păstreze curățenia în adăposturile de întreținere și teritoriile adiacente ale acestora ;
- h) să respecte și să aplice întocmai măsurile stabilite de organele sanitar-veterinare de stat, pentru prevenirea și combaterea bolilor la animale ;
- i) să permită personalului sanitar-veterinar autorizat verificarea stării de sănătate a animalelor/păsărilor din gospodărie și să-l sprijine în efectuarea operațiunilor sanitar-veterinare ;
- j) să anunțe fără întârziere Direcția Raională pentru Siguranța Alimentelor și Primăria comunei Țibirica despre apariția suspiciunilor sau îmbolnăvirilor la animalele domestice, iar până la sosirea personalului sanitar-veterinar autorizat să izoleze forțat animalele bolnave, pierite, ucise

- sau tăiate clandestin ,fiind interzisă folosirea sau comercializarea cărnii sau a altor produse,subproduse și semifabricate provenite de la aceste animale,fără aprobările prevăzute de legislația în vigoare ;
- k)să prezinte animalele pentru efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public la locul,data și ora stabilite de personalul sanitar-veterinar autorizat;
- l)să acorde sprijin Direcției Raionale pentru Siguranța Alimentelor și să contribuie la efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public,inclusiv imunizarea profilactică și curativă a animalelor și păsărilor ;
- m)să respecte și să aplice normele legale privind mișcarea,transportul de animale și păsări domestice în conformitate cu legislația în vigoare privind transportarea animalelor;
- n) să aplice măsurile sanitar-veterinare privind prevenirea bolilor animalelor sau prevenirea răspândirii acestora în teritoriu ;
- o) să efectueze regulat dezinfecția,dezinsecția și deratizarea adăposturilor de întreținere,ori de câte ori este necesar,dar nu mai rar de o dată pe lună ;
- p)să efectueze curățenia în domeniul public,murdării cu dejectii ca urmare a deplasării animalelor/păsărilor aflate în îngrijirea lor ;
- r)în cazul sacrificării animalelor mari,să efectueze sacrificarea numai cu permisiunea și sub supravegherea personalului sanitar-veterinar autorizat în locuri amenajate special pentru aceasta,iar produsele postabatoriale se vor utiliza numai după expertiza sanitar-veterinară a lor cu eliberarea documentelor corespunzătoare ;
- s)în cazul pieirii animalelor și păsărilor din cauza bolilor,cadavrele acestora se vor transmite preventiv spre examinare laboratorului sanitar-veterinar din cadrul Direcției Raionale pentru Siguranța Alimentelor.
- t) să separeu deșeurile inerte și reciclabile de gunoiul de grajd...
- u) creșterea porcinelor,păsărilor,animalelor de blană de toate speciile numai în locuri corespunzătoare (țarcuri,cotețe,cuști închise), cu respectarea regulilor de biosecuritate.

33. Deținătorilor le este strict interzis :

- a) retragerea forată din mediul ambiant a animalelor sălbatice și întreținerea lor în condiții casnice ;
- b) întreținerea necorespunzătoare a animalelor și/sau păsărilor domestice,producând poluarea mediului sau disconfort vecinilor-locatari ai gospodăriilor adiacente;
- c) crearea neautorizată a fermelor de animale și păsări domestice în intravilanul comunei Țibirica,care contravin normelor de protecție sanitară ;
- d)pășunatul animalelor în spații publice,parcuri,zone de odihnă,zone de protecție a străzilor,șoselelor etc ;
- e) deplasării animalelor/păsărilor pe lângă edificii de menire social-culturală (instituții publice,de învățământ,medicale,socio-culturale ș.a.);
- f)abandonarea sau eliberarea animalelor și/sau păsărilor domestice pe care le dețin;
- g) evacuarea deșeurilor animale și a apelor reziduale din igienizarea adăposturilor în canale deschise(râuri) ape de suprafață și subterane,pe domeniul public(șanțuri,drumuri căi de acces, alei etc) sau către gospodăriile particulare ;
- h)depozitarea gunoiului de grajd în spații deschise,în apropierea locuințelor individuale sau alte edificii de interes public sau privat,zonelor de protecție a apelor ;
- i) aruncarea/abandonarea cadavrelor de animale sau păsări ;
- J)pășunatul porcinelor,păsărilor,animalelor de blană de toate speciile ;
- k) creșterea porcinelor,păsărilor,animalelor de blană de toate speciile în afara cuștilor,cotețelor.

34.Aruncarea de către persoana fizică sau juridică a cadavrelor de animale sau păsări pe domeniul public sau privat al comunei Țibirica este strict interzis. Cadavrele se vor preda la groapa Bekary specializată pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală,sau la cimitirul pentru animale autorizate sanitar-veterinar.

35. Deținătorii de câini sunt obligați :

- a) anual să prezinte câinii de peste 3 luni la serviciile sanitar-veterinare de stat pentru vaccinare contra rabiei ;
- b) să recupereze daunele aduse,inclusiv în baza hotărârii judecătorești ;

- c) urgent să prezinte serviciului sanitar-veterinar de stat câinii, care au provocat răni, zgârieturi, traume oamenilor sau animalelor domestice, pentru a-i supune unui control și a-i supraveghea sanitar-veterinar pentru o perioadă de 14 zile ;
- d) conducătorii întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma de proprietate, și persoanelor particulare și se interzice deținerea câinilor vagabonzi pe terenurile întreprinderilor și în curțile caselor de locuit.;
- e) să țină în curțile particulare câinii legați sau liberi, dacă curțile sunt îngrădite pe tot perimetrul ;
- f) să țină câinii de pază pe terenul întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor - numai legați .

36. Primăria este obligată :

- a) să organizeze brigăzi (echipe) pentru prinderea câinilor vagabonzi și sterilizarea ori nimicirea lor ;
- b) câinii fără stăpân, inclusiv cu lese, jetoane, botnițe, ce se află în locurile publice, pe străzi piețe de desfacere a produselor agroalimentare, magazine, parcuri, scuaruri, plaje, mijloace de transport etc, vor fi prinși, iar în locurile de vânatoare - împușcați, cu respectarea modului stabilit și măsurile de securitate ;
- c) Responsabilitatea privind prinderea și nimicirea câinilor vagabonzi în localități se pune pe seama primăriei .
- d) Consiliile locale asigură colectarea și nimicirea cadavrelor de animale și păsări sub supravegherea autorităților sanitar-veterinare abilitate .

37. Sancțiunile

Încălcarea prezentelor Reguli se sancționează conform Codului administrativ al Republicii Moldova.

Secretar al consiliului

Ion Mîță